

Ігнатишин Марія Василівна,
кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри обліку та фінансів,
Мукачівський державний університет
Алтухова Олена Віталіївна,
студентка спеціальності «Фінанси і кредит»,
Мукачівський державний університет

ФІНАНСОВА СТІЙКІСТЬ ПІДПРИЄМСТВА ЯК ГАРАНТІЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПЛАТОСПРОМОЖНОСТІ

У статті розглянуто теоретичні та практичні аспекти фінансової стійкості підприємства. Проведено оцінку фінансової стійкості діючого підприємства, що дало можливість виявити його проблемні ланки, а також розробити та впровадити заходи щодо покращення його фінансового стану.

Ключові слова: фінансова стійкість, абсолютні і відносні коефіцієнти, ефективність податкових перевірок.

ВСТУП

Постановка проблеми. В умовах кризової ситуації стоїть завдання відновлення та зміцнення рівня фінансової стійкості підприємства, що є основною передумовою його виживання і поступового переходу до ринкових відносин.

Фінансова стійкість передбачає здатність підприємства зберігати заданий режим функціонування за найважливішими фінансово-економічними показниками. Вона може розглядатися як результуюча категорія, що характеризує рівень стійкості роботи підприємства, його здатність забезпечити стабільні техніко-економічні показники й ефективно адаптуватися до змін у зовнішньому оточенні та внутрішньому середовищі. Рівень фінансової стійкості впливає і на можливості підприємства. Визначення меж фінансової стійкості належить до найбільш важливих економічних проблем, тому що недостатня фінансова стійкість може призвести до неплатоспроможності підприємства й відсутності засобів для розвитку виробництва, а надлишкова буде перешкоджати розвитку, формуючи на підприємстві зайві запаси і резерви.

Аналіз фінансової стійкості підприємства дає змогу оцінити здатність підприємства адаптуватися до умов зовнішнього середовища та визначити ступінь його незалежності від зовнішніх джерел фінансування.

Аналіз останніх досліджень. Вагомий внесок у розробку теоретичних та методичних засад оцінки фінансового стану вітчизняних підприємств здійснили вчені-економісти: Білик Л.Д., Буряк Л.Д., Барановський О.І., Бутинець Ф.Ф., Бутко А.Д., Василик О.Д., Гадзевич О.І., Даниленко А. І., Зятковський І. В., Івахненко В.М., Ізмайлова К.В., Іонін Є.Є., Ковальчук Т.М., Коробов М.Я., Лахтіонова Л.А., Мендрул О.Г., Мец В.О., Мних Є.В., Павловська О.В., Поддєрьогін А.М., Сопко В.В., Суторміна В.М. та ін.

Питання оцінки фінансового стану підприємств розглядалися в працях зарубіжних науковців і практиків, зокрема: Баканова М.І., Балабанова І.Т., Л. Бернстайна, Брауна С. Дж., Барнгольца С.Б., Д. Блейка, Волкової О.М., Гінзбурга А.І., А. Гропелі, Єфімова О.В., Т. Карліна, Ковальова А.І., Ковальова В.В., Б.

Коласса, Крейніної М.Н., Маркар'яна Е.А., Метьюса М.Р.

Постановка завдання. Метою статті є визначення сутності та необхідності фінансової стійкості підприємства, обґрунтування методичних аспектів її оцінки.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

Фінансова стійкість підприємства це складна категорія як в понятійному, так і методичному аспектах. Зокрема, спостерігаються дискусії науковців щодо сутності фінансової стійкості, її місця в системі фінансового аналізу підприємства та фінансовому менеджменті.

Так, на сьогодні не визначено чітких меж між такими категоріями, як фінансовий стан підприємства та фінансова стійкість підприємства. Зокрема А. Шеремет, М. Баканов, Є. Негашев [1, 2] визначають фінансовий стан підприємства за такими параметрами, як:

- раціональність структури активів та пасивів;
- джерел їх формування;
- рівня ліквідності і платоспроможності;
- ефективність використання майна підприємства і рентабельності продукції;
- ступень фінансової стійкості підприємства.

Тобто фінансова стійкість ними розглядається як одна зі складових підсистем фінансового стану підприємства поряд з ліквідністю та платоспроможністю.

Деякі автори вважають, що фінансова стійкість підприємства - це стабільний фінансовий стан підприємства у довгостроковій перспективі, який забезпечується високою часткою власного капіталу в загальній сумі використовуваних фінансових засобів [3]. Або фінансову стійкість можна розглядати як фінансовий стан підприємства, господарська діяльність якого забезпечує в нормальних умовах виконання всіх його зобов'язань перед працівниками, іншими організаціями, державою завдяки достатнім доходам і відповідності доходів і витрат [4].

Іншу позицію при дослідженні фінансової стійкості та її взаємозв'язку з фінансовим станом підприємства займає Г. Савицька, яка вважає що

фінансова стійкість підприємства є дещо більше, ніж фінансовий стан підприємства [5].

Ці визначення фінансової стійкості дозволяють висловити припущення, що фінансова стійкість - це швидше певна узагальнена характеристика сукупності показників фінансового стану підприємства, яка характеризує стан розміщення, а, отже, управління фінансовими ресурсами, а не окрема підсистема показників фінансового стану підприємства.

На користь цього твердження у фінансовій теорії існує практика поділу фінансової стійкості на типи (категорії) [6]:

- абсолютну фінансову стійкість;
- нормальну фінансову стійкість;
- нестійкий (передкризовий) фінансовий стан;
- кризовий фінансовий стан.

Недостатня фінансова стійкість приводить до відсутності у підприємства засобів для розвитку виробництва, їх неплатоспроможності і до банкруства, а надлишкова стійкість буде перепорою для збільшення ефективності використання фінансових ресурсів.

В сучасній теорії та практиці фінансового аналізу діяльності підприємства існує ряд методів оцінки фінансової стійкості підприємства, найбільш відомими та вживаними з яких є [7]:

- оцінка фінансової стійкості підприємства за допомогою абсолютних і відносних показників;
- застосування методів бальної оцінки для інтегральної оцінки фінансової стійкості підприємства;
- рейтингова оцінка фінансової стійкості підприємства;
- визначення показників загрози банкруства на базі дискримінантних моделей.

Дослідження базується на аналізі показників фінансово-господарської діяльності ДТГО «Львівська залізниця» ВП «Локомотивне депо Мукачево». За даними балансу підприємства за 2011-2012 рр. спостерігається зростання валюти балансу на 4,4% за рік. У структурі балансу відбуваються незначні зміни – збільшення частки оборотних активів і поточних зобов'язань (табл. 1).

Таблиця 1.

Структурний аналіз агрегованого балансу ДТГО «Львівська залізниця» ВП «Локомотивне депо Мукачево» 2011-2012 рр., тис. грн.

Стаття балансу	Значення на кінець року			
	2011		2012	
	тис. грн.	%	тис. грн.	%
АКТИВ				
1. Необоротні активи	307351,0	71,1	276140,0	61,2
2. Оборотні активи	124757,0	28,9	174862,0	38,8
БАЛАНС	432108,0	100,0	451002,0	100,0
ПАСИВ				
1. Власний капітал	425890,0	98,6	440862,0	97,8
2. Довгострокові зобов'язання	0,0	0,0	0,0	0,0
3. Поточні зобов'язання	6218,0	1,4	10140,0	2,2
БАЛАНС	432108,0	100,0	451002,0	100,0

Проведемо детальніший аналіз активу балансу. В структурі активів більшу частину займають необоротні активи, і в динаміці спостерігається зниження їх частки з 71,1% до 61,2% за рік.

Основним джерелом фінансування ДТГО «Львівська залізниця» ВП «Локомотивне депо Мукачево» є власний капітал і поточні зобов'язання. В період 2011-2012 рр. прослідковується зменшення частки власного капіталу з 98,6% до 97,8% і збільшення частки поточних зобов'язань з 1,4% до 2,2%.

Негативною тенденцією є подальше зростання поточних зобов'язань з 6,2 до 10,1 млн.грн. Це відбулося за рахунок зростання: кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги з 380,0 тис.грн. до 2,6 млн.грн., зобов'язань з бюджетом, страхування і оплатою праці з 3,8 млн.грн. до 4,5 млн.грн.

А також можна відмітити стабільне зростання чистого прибутку: 784,0 тис грн. у 2011 році та 1285,0 тис.грн. у 2012 році.

З проведеного аналізу можна зробити висновок, що підприємство веде стабільну прибуткову

діяльність. Позитивними моментами можна визначити збільшення обсягів валюти балансу і власного капіталу, негативною тенденцією є зростання поточних зобов'язань.

Для детальнішого аналізу застосуємо коефіцієнтний метод. Результати розрахунку показників фінансового стану ДТГО «Львівська залізниця» ВП «Локомотивне депо Мукачево» наведені в табл. 2.

Проаналізувавши показники, наведені у табл. 2, можна стверджувати, що підприємство може своєчасно і повністю погасити свої зобов'язання.

Найважливішим показником платоспроможності (ліквідності) є коефіцієнт покриття (загальної ліквідності), що характеризує рівень покриття активами підприємством своїх зобов'язань. Нормативне значення коефіцієнта >1. Якщо значення коефіцієнта відповідає нормативному, підприємство може своєчасно погасити свої зобов'язання, а якщо < 1, підприємство має неліквідний баланс. У нашому випадку цей показник коливається в межах 24,4-28,3 і в динаміці зменшується (рис. 1).

Таблиця 2.

Показники ліквідності та платоспроможності ДТГО «Львівська залізниця» ВП «Локомотивне депо Мукачєво» 2011-2012 рр.

Назва	Метод обчислення	2011 рік		2012 рік	
		на початок року	на кінець року	на початок року	на кінець року
Коефіцієнт загальної ліквідності	$\frac{\text{ф.1 (260), (1195)}}{\text{ф.1 (620), (1695)}}$	28,3	28,3	28,2	24,4
Коефіцієнт швидкої ліквідності	$\frac{\text{ф.1 (260 - 100 - 120)}}{\text{ф.1 (620)}}$	26	26	25,9	21,2
Коефіцієнт абсолютної ліквідності	$\frac{\text{ф.1 (230 + 240 + 220)}}{\text{ф.1 (620)}}$	0,0002	0,0002	0,0002	0,00013
Власний оборотний капітал	ф.1 (260 - 620)	120339	120339	119842	167382
Маневреність власного оборотного капіталу	$\frac{\text{ф.1 (220 + 230 + 240)}}{\text{ф.1 (260 - 620)}}$	0,000008	0,000008	0,000008	0,000006

Коефіцієнт швидкої ліквідності показує, на скільки можливо буде погасити поточні зобов'язання, якщо положення стане дійсно критичним, при цьому виходять із припущення, що товарно-матеріальні запаси взагалі не мають ніякої ліквідаційної вартості.

Нормальне значення коефіцієнта потрапляє в

діапазон 0,7-1. Однак воно може виявитися недостатнім, якщо велику частку ліквідних коштів становить дебіторська заборгованість, частину якої важко своєчасно стягнути. У таких випадках потрібне більше співвідношення.

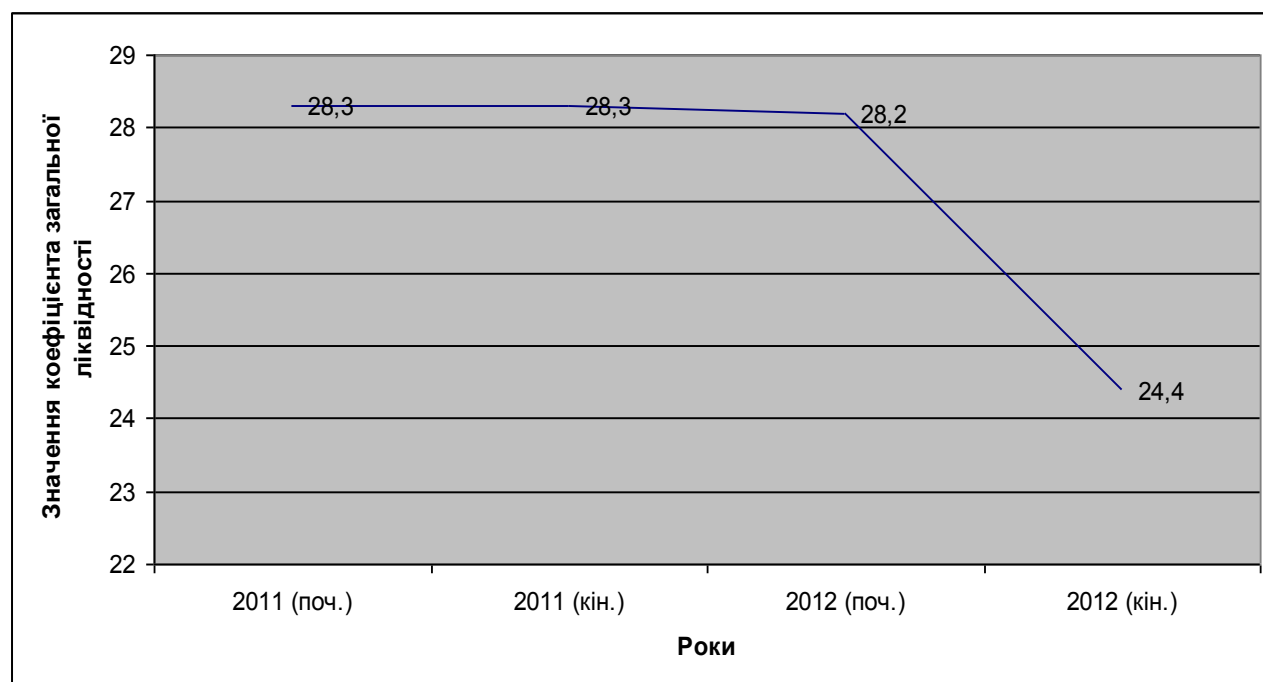

Рис. 1. Зміна коефіцієнта загальної ліквідності ВП «Локомотивне депо Мукачєво» за період 2011-2012 рр.

Отримані в результаті проведених розрахунків значення коефіцієнту швидкої ліквідності більші за нормативне, це свідчить про те, що підприємство може повністю погасити поточні зобов'язання за рахунок грошових коштів і очікуваних фінансових надходжень, що є позитивною ознакою (рис. 2).

Коефіцієнт абсолютної ліквідності характеризується рівнем покриття зобов'язань

підприємства його активами, строк перетворення яких на гроші відповідає строку погашення зобов'язань. Теоретичне оптимальне значення цього показника становить приблизно 0,2–0,25. Зменшення цього коефіцієнта відображає зовнішню причину неплатоспроможності підприємства (рис. 3).

Власний оборотний капітал (ВОК) вказує, яка частина оборотних активів фінансується за рахунок

власних засобів. У науковій літературі даний показник називають також робочим капіталом, власним обіговим капіталом (засобами) тощо. Власний оборотний капітал – це кошти, які постійно знаходяться в розпорядженні підприємства для

створення мінімальних запасів сировини, основних і допоміжних матеріалів, палива, незавершеного виробництва, готової продукції на складі та інших матеріальних цінностей (рис. 4).

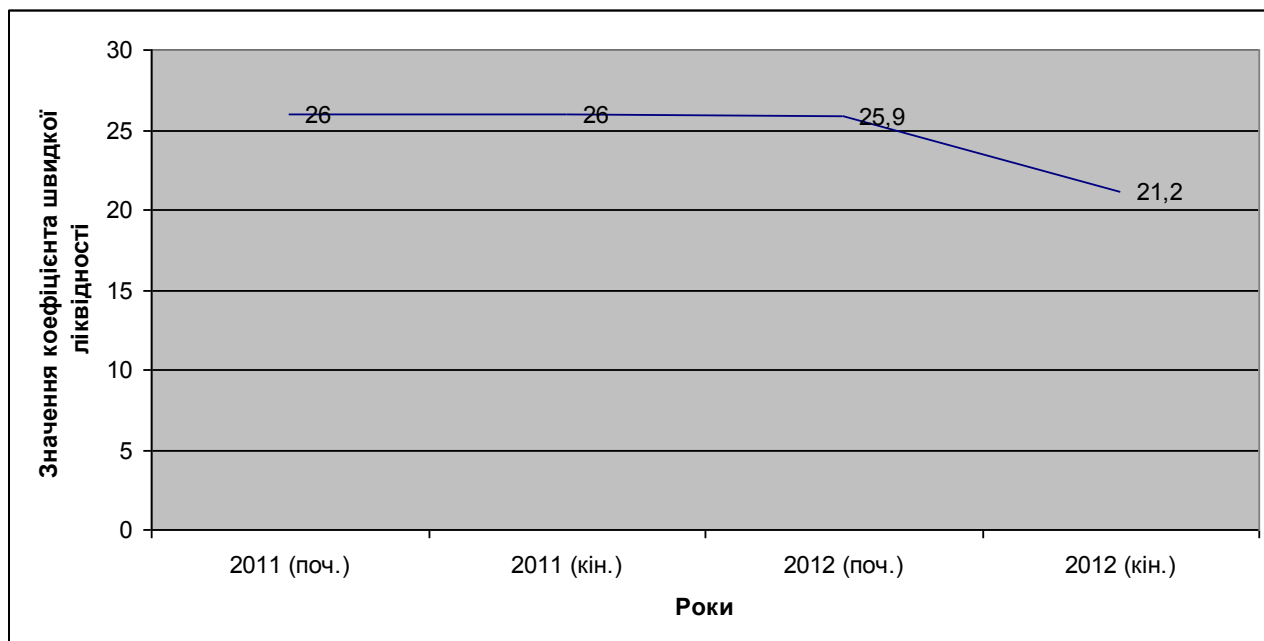

Рис. 2. Зміна коефіцієнта швидкої ліквідності ВП «Локомотивне депо Мукачєво» за період 2011-2012 рр.

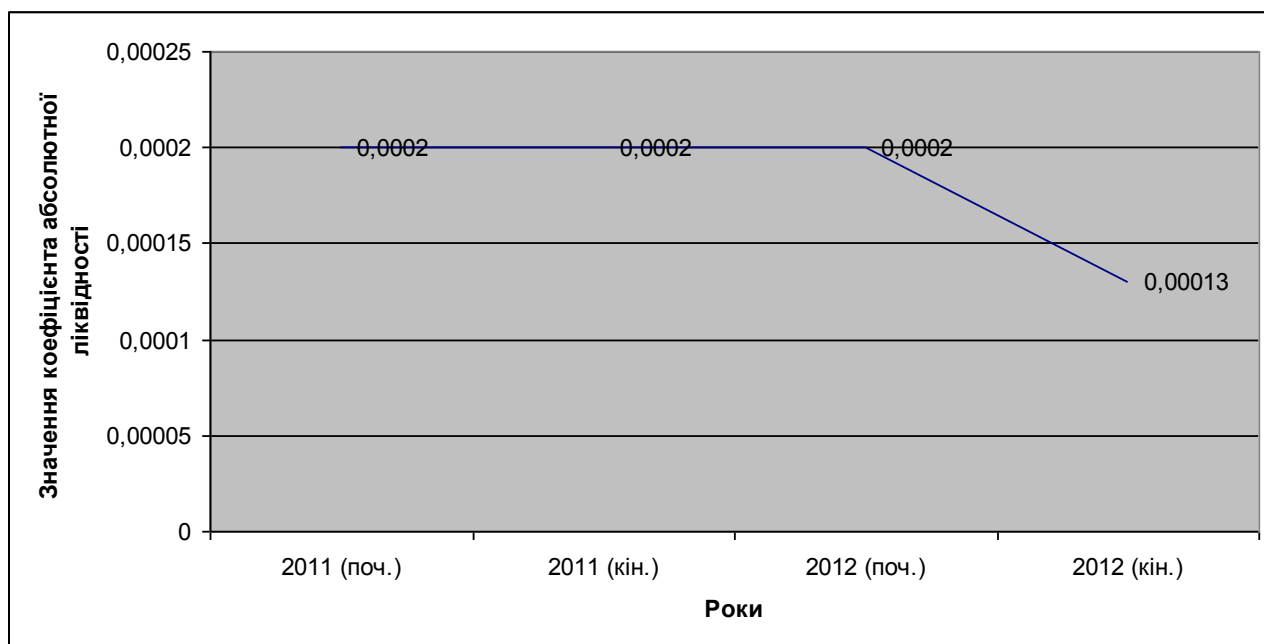

Рис. 3. Зміна коефіцієнта абсолютної ліквідності ВП «Локомотивне депо Мукачєво» за період 2011-2012 рр.

маневреність власного оборотного капіталу показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, тобто вкладена в оборотні кошти, а яка частина капіталізована. Значення цього показника може змінюватися залежно від структури капіталу і галузевої приналежності підприємства. Норматив >0 , збільшення (рис. 5).

Як видно з рис. 1, 2, 3, 5, спостерігається зменшення коефіцієнтів загальної, швидкої,

абсолютної ліквідності і маневреності власного оборотного капіталу. А на рис. 4 збільшення власного оборотного капіталу, що є позитивною тенденцією.

У табл. 3 наведено показники фінансової стійкості, аналіз яких свідчить, що підприємство на 98% фінансується за рахунок власного капіталу.

Коефіцієнт автономії (фінансової незалежності) показує, яку частину у загальних вкладеннях у підприємство складає власний капітал. Оптимальне значення більше 0,5. Чим нижче значення коефіцієнта,

тим вище ризик неплатоспроможності. Низьке значення коефіцієнта говорить про можливість дефіциту грошових коштів. Визначений коефіцієнт

більший за нормативний та коливається в межах 0,98-0,99. Це означає, що підприємство є платоспроможним.

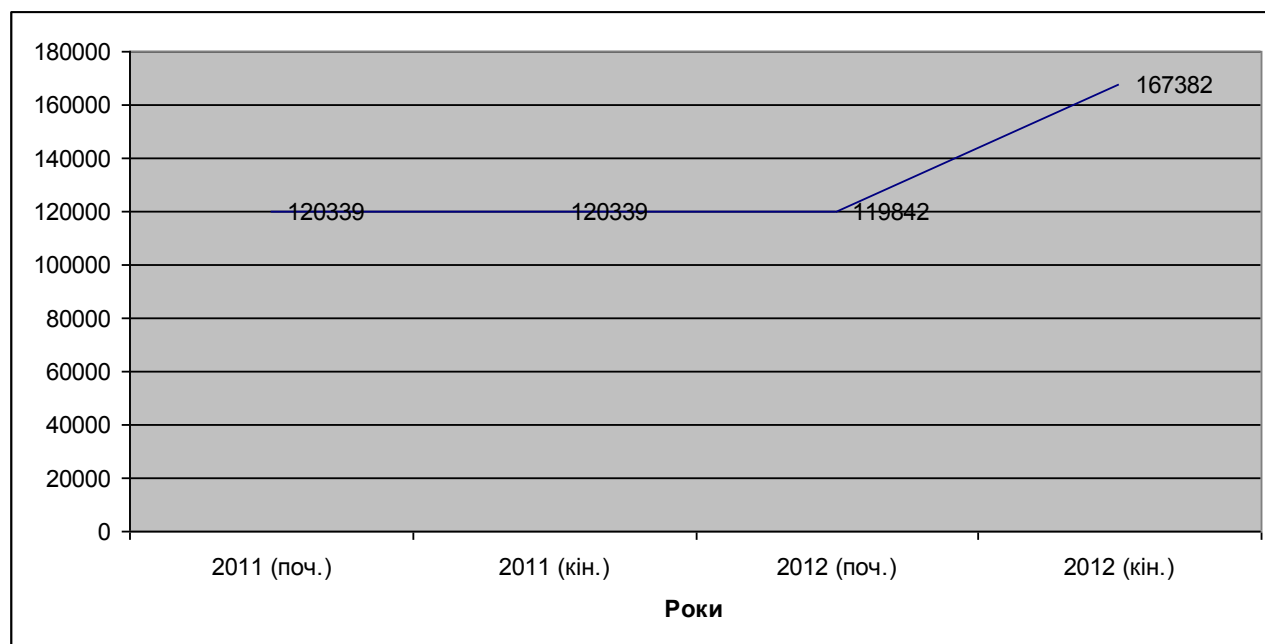

Рис. 4. Зміна власного оборотного капіталу ВП «Локомотивне депо Мукачево» (тис. грн) за період 2011-2012 рр.

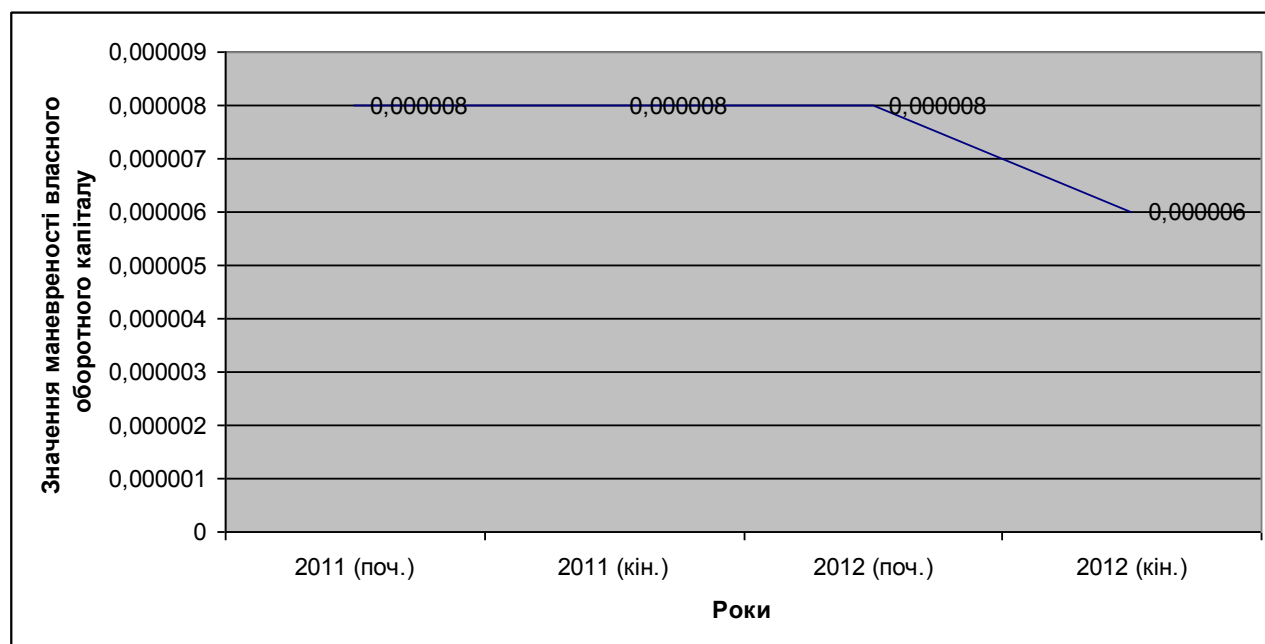

Рис. 5. Динаміка маневреності власного оборотного капіталу ВП «Локомотивне депо Мукачево» за період 2011-2012 рр.

Коефіцієнт структури капіталу (фінансування) характеризує залежність підприємства від залучених засобів. Оптимальне позитивне значення показника 0,5-1,0. Більше значення коефіцієнта відповідає більшій частці боргового капіталу в структурі капіталу, а отже, більшому ризику структури капіталу. Для підприємства цей показник відповідає значенню 0,01-0,02, що є меншим нормативного значення.

Коефіцієнт заборгованості показує, наскільки діяльність підприємства фінансується за рахунок

позичених коштів. Нормативне значення – не більше ніж 0,3-0,5. Щодо підприємства ВП «Локомотивне депо Мукачево» цей коефіцієнт є меншим, що є позитивною тенденцією і говорить про те, що підприємство захищене від втрат у разі, коли воно різко скоротить обсяг активів або зазнає збитків.

Коефіцієнт покриття інвестицій практично співпадає з коефіцієнтом незалежності, що говорить про недооцінку ролі позичкового капіталу

керівництвом підприємства, або про складності з отриманням довгострокових позик.

Таблиця 3.

Показники фінансової стійкості ДТГО «Львівська залізниця» ВП «Локомотивне депо Мукачєво», 2011-2012 рр.

Назва	Метод обчислення	2011 рік		2012 рік	
		на поч. року	на кін. року	на поч. року	на кін. року
1	2	3	4	5	6
1 група (характеризують загальний фінансовий стан підприємства)					
Коефіцієнт незалежності	$\frac{\text{ф.1}(380)}{\text{ф.1}(640)}$	0,99	0,99	0,99	0,98
Коефіцієнт структури капіталу	$\frac{\text{ф.1}(480 + 620)}{\text{ф.1}(380)}$	0,01	0,01	0,01	0,02
Коефіцієнт заборгованості	$\frac{\text{ф.1}(480 + 620)}{\text{ф.1}(640)}$	0,01	0,01	0,01	0,02
Коефіцієнт покриття інвестицій	$\frac{\text{ф.1}(380 + 480)}{\text{ф.1}(640)}$	0,99	0,99	0,99	0,98
Коефіцієнт строковості запозиченого капіталу	$\frac{\text{ф.1}(480)}{\text{ф.1}(480 + 620)}$	0	0	0	0
2 група (характеризують стан забезпеченості оборотних активів власним оборотним капіталом)					
Коефіцієнт забезпеченості поточних активів ВОК	$\frac{\text{ф.1}(260 - 620)}{\text{ф.1}(260)}$	0,96	0,96	0,96	0,96
Коефіцієнт забезпеченості матеріальних запасів ВОК	$\frac{\text{ф.1}(260 - 620)}{\text{ф.1}(100 + 110 + 120)}$	11,8	11,8	11,8	10,2
Коефіцієнт покриття запасів	$\frac{\text{ф.1}(260 - 620) + 500 + \dots + 530}{\text{ф.1}(100 + 110 + 120)}$	11,8	11,8	11,8	10,3
Коефіцієнт маневреності власного капіталу	$\frac{\text{ф.1}(260 - 620)}{\text{ф.1}(380)}$	0,28	0,28	0,28	0,38
3 група (характеризують стан забезпеченості засобами виробництва)					
Коефіцієнт реальної вартості майна	$\frac{\text{ф.1}(030 + 100 + 120)}{\text{ф.1}(280)}$	0,73	0,73	0,73	0,65
Коефіцієнт накопичення амортизації	$\frac{\text{ф.1}(032 + 012)}{\text{ф.1}(031 + 011)}$	0,99	0,99	0,99	0,99

Коефіцієнт забезпечення поточних активів власними оборотними коштами характеризує абсолютну можливість перетворення активів у ліквідні кошти. Мінімальне значення цього показника – 0,1. Коли фактичний показник є меншим за це значення, то структура визначається незадовільною, а підприємство – неплатоспроможним. Для ВП «Локомотивне депо Мукачєво» цей коефіцієнт має значення 0,96. Збільшення величини показника свідчить про непоганий фінансовий стан підприємства і його спроможність проводити незалежну фінансову політику.

Коефіцієнт забезпеченості матеріальних запасів власними засобами показує, яка частина запасів і витрат фінансується за рахунок власних джерел. Вважається, що він повинен змінюватися в межах 0,6-0,8, тобто 60-80% запасів компанії повинні формуватися з власних джерел. У нас він дорівнює значенням 10,2-11,8 і спостерігається його зростання. Зростання його позитивно позначається на фінансовій стабільності компанії.

Коефіцієнт покриття запасів характеризує, скільки на одиницю коштів, вкладених у запаси, припадає у сукупності власних коштів, довго-

корокострокових зобов'язань. Для ВП «Локомотивне депо Мукачєво» показник зростає і має значення 10,3-11,8, що є позитивною тенденцією. Якщо значення цього показника є меншим за одиницю, то поточний фінансовий стан підприємства вважають недостатньо стійким.

Коефіцієнт маневреності власного капіталу показує, яка частина власного капіталу використовується для фінансування поточної діяльності, тобто вкладена в оборотні кошти, а яка частина капіталізована. Значення цього показника може змінюватися залежно від структури капіталу і галузевої приналежності підприємства. Нормативне значення – 0,4-0,6. Щодо аналізованого підприємства цей коефіцієнт зростає і практично співпадає з нормативним, що є позитивним.

Коефіцієнт реальної вартості майна, який показує частку реального майна, що є в розпорядженні підприємства, в його загальній величині, характеризує політику підприємства в цій області як ефективну та виважену. На користь цього твердження свідчать значення коефіцієнта за роками дослідження: в 2011 році він дорівнював 0,73, а в 2012 – 0,65. Як видно даний показник має тенденцію до скорочення, що, в

першу чергу, пов'язано зі зменшенням обсягу виробничих фондів.

Коефіцієнт накопичення амортизації характеризує інтенсивність вивільнення іммобілізованих коштів (в основних та нематеріальних активах). Для даного підприємства цей коефіцієнт дорівнює 0,99. Нормативне значення – більше 0,25. Зростання коефіцієнта накопиченої амортизації є свідченням зменшення фінансового ризику на покриття авансованого капіталу в іммобілізовані активи.

Підсумовуючи, можна зробити висновок, що підприємство ВП «Локомотивне депо Мукачево» є платоспроможним; фінансово стабільним; стійким; захищеним від втрат у разі, коли воно різко скоротить обсяг активів або зазнає збитків; про непоганий фінансовий стан і його спроможність проводити

незалежну фінансову політику. Негативним є те, що коефіцієнт покриття інвестицій практично співпадає з коефіцієнтом незалежності, що говорить про недооцінку ролі позичкового капіталу керівництвом підприємства, або про складності з отриманням довгострокових позик.

Розглянемо наскільки інтенсивно і ефективно підприємство використовує власний капітал. Завантаженість активів у досліджуваній період не значна: на 1 грн. реалізованої продукції припадає 0,6 грн. активів відповідно за 2011-2012 рр. (табл. 4.)

Аналіз показників оборотності поточних активів показав, що оборотність активів протягом 2 років має тенденцію до зменшення. В основному оборотність поточних активів у 2012 році зменшилась у порівнянні з 2011 р.: так якщо у 2011 р. період обертання поточних активів склав 163,6 днів, то у 2012 – 200 днів.

Таблиця 4.

Показники оборотності ДТГО «Львівська залізниця» відокремлений підрозділ «Локомотивне депо Мукачево».

Назва	Коефіцієнт			
	2011	2012		
Оборотність всіх активів та деяких складових				
Коефіцієнт обертання активів	$\frac{276240}{432108} = 0,6$	$\frac{270540}{441549} = 0,6$		
Коефіцієнт обертання власного капіталу	$\frac{276240}{425890} = 0,6$	$\frac{270540}{433374,5} = 0,6$		
Коефіцієнт обертання засобів виробництва (реальних активів)	$\frac{276240}{317365} = 0,87$	$\frac{270540}{304662,5} = 0,89$		
Коефіцієнт обертання ОЗ (фондовіддача)	$\frac{276240}{307172} = 0,9$	$\frac{270540}{291827} = 0,93$		
Оборотність поточних активів та їх складових				
Назва	2011	2012	Тривалість обороту, дні	
			2011	2012
Коефіцієнт обертання поточних активів	$\frac{276240}{124750} = 2,2$	$\frac{270540}{149550} = 1,8$	$\frac{360}{2,2} = 163,6$	$\frac{360}{1,8} = 200$
Коефіцієнт обертання товарно-матеріальних цінностей	$\frac{276003}{10216} = 27,0$	$\frac{270398}{13360} = 20,2$	$\frac{360}{27} = 13,3$	$\frac{360}{20,2} = 17,8$
Коефіцієнт обертання дебіторської заборгованості	$\frac{276368}{114533} = 2,4$	$\frac{270682}{136189} = 1,99$	$\frac{360}{2,4} = 150$	$\frac{360}{1,99} = 180,9$
Коефіцієнт обертання кредиторської заборгованості	$\frac{276003}{4146} = 66,6$	$\frac{270398}{5617,5} = 48,13$	$\frac{360}{66,6} = 5,4$	$\frac{360}{48,13} = 7,5$

Таку ситуацію можна пояснити випереджаючим зростанням виручки від реалізації над зростанням обсягу поточних активів. Негативним є швидке обертання кредиторської заборгованості, ніж дебіторської, оскільки це означає, що підприємство частіше розраховується зі своїми контрагентами, ніж вони з ним. Найімовірніше, це пов'язано із характером договірних відносин, або неплатоспроможністю покупців.

Загалом за результатами аналізу можна зробити висновок, що ДТГО «Львівська залізниця» ВП «Локомотивне депо Мукачево» має непогані показники фінансової стійкості.

Структура джерел фінансування підприємства: 97,8% власного капіталу і 2,2% поточні зобов'язання, тобто практично вся діяльність фінансується за рахунок власних коштів. Позитивною тенденцією можна відмітити відсутність довгострокових зобов'язань і кредитів.

Виходячи із значення показників структури джерел фінансування діяльності підприємства, можна зробити висновок про те, що підприємство у 2012 році, як і у попередніх періодах, залишається у значній мірі залежним від зовнішніх джерел фінансування: коефіцієнт фінансування (рівня боргу) у 2012 році зменшився і становить 0,98 (у 2011 році – 0,99) при

нормативному значенні – до 1,0. Протягом останніх двох років ДТГО «Львівська залізниця» ВП «Локомотивне депо Мукачево» відбувається збільшення вартості оборотних коштів – на 31.12.2012

р. він становив 167382 тис. грн., а на 01.01.2011 р. – 120339 тис. грн, що свідчить про подальше посилення позитивної динаміки цього показника.

Таблиця 5.

**Показники рентабельності ДТГО «Львівська залізниця»
ВП «Локомотивне депо Мукачево» за період 2011-2012 рр.**

Назва	Результат	
	2011	2012
1. Рентабельність капіталу		
Коефіцієнт рентабельності всіх активів	0,2	0,3
Коефіцієнт рентабельності власного капіталу	0,2	0,3
2. Рентабельність реалізації		
Коефіцієнт рентабельності реалізації II	0	0
Коефіцієнт рентабельності реалізації I	0,3	0,5

Чистий прибуток діючого підприємства змінився за 2011-2012 рр. в позитивну сторону, у 2011 році він склав – 784,0 тис. грн., а в 2012 році – 1285,0 тис. грн.

ВИСНОВКИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ПОДАЛЬШИХ ДОСЛІДЖЕНЬ

Одним з визначених завдань на сьогодні є забезпечення відносної фінансової рівноваги підприємства в процесі його розвитку. Така рівновага характеризується високим рівнем фінансової стійкості і платоспроможності підприємства і забезпечується формуванням раціональної структури майна та капіталу, ефективними пропорціями в обсягах формування фінансових ресурсів за рахунок різних джерел, достатнім рівнем самофінансування інвестиційних потреб. Формування механізму управління фінансовою стійкістю дозволить керівникам використовувати його для забезпечення стабільного функціонування та прогнозування розвитку підприємства в майбутньому.

Загальний висновок щодо фінансового стану ДТГО «Львівська залізниця» ВП «Локомотивне депо

Мукачево»: фінансовий стан ВП «Локомотивне депо Мукачево» протягом останніх років є стабільним і стійким. Підприємство отримує чистий прибуток, має належний рівень показників, які характеризують ділову активність підприємства. Вартість активів ВП «Локомотивне депо Мукачево» за 2012 рік збільшилась на 18894 тис.грн., або на 4,4%, що свідчить про розширення діяльності підприємства. Зростання вартості власного капіталу за 2012 рік на 14972 тис. грн. або на 3,5% свідчить про наявність тенденції не лише на збереження, а й зростання власного капіталу підприємства.

Головна мета оцінки фінансової стійкості підприємства полягає в уникненні помилок при прийнятті певних фінансових рішень, що дає змогу підприємству знизити економічні та фінансові ризики.

Даний напрям має перспективи для подальшого дослідження, так як світовий досвід вчить, що дійсне просування на шляху реформ залежить від змін у виробничій сфері та знаходженні ефективних форм господарювання. Важливу роль в цьому процесі в Україні відіграє об'єктивний аналіз фінансового стану підприємств.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Баканов М. И. Теория экономического анализа / М. И. Баканов., А. Д. Шеремет. – М. : Финансы и статистика, 1997. – 288 с.
2. Шеремет А. Д. Методика финансового анализа / А. Д. Шеремет, Е. В. Ненашев. – М. : ИНФРА-М, 1999. – 250 с.
3. Ковалев В. В. Финансовый анализ: Управление капиталом. Выбор инвестиций. Анализ отчетности / В. В. Ковалев. – 2-е изд., перераб. и доп. – М. : Финансы и статистика, 1998. – 512 с.
4. Бочаров В. В. Финансовый анализ. Краткий курс / В. В. Бочаров. – 2-е изд. – СПб. : Питер, 2009. – 240 с.
5. Савицкая Г. В. Анализ хозяйственной деятельности предприятия / Г. В. Савицкая. – М. : Инфра- М, 2007. – 512 с.
6. Жилкина А. Н. Управление финансами. Финансовый анализ предприятия: Учебник / А. Н. Жилкина. – М. : Инфра – М, 2005. – 336 с.
7. Проценко Н. Б. Методичні аспекти оцінки економічної стійкості підприємств / Н. Б. Проценко//Регіональна економіка. – 2007. – №2. – С.86-94.

Игнатишин Мария Васильевна, Алтухова Елена Витальевна ФИНАНСОВА УСТОЙЧИВОСТЬ ПРЕДПРИЯТИЯ КАК ГАРАНТИЯ ОБЕСПЕЧЕНИЯ ПЛАТЕЖЕСПОСОБНОСТИ

В статье рассмотрены теоретические и практические аспекты финансовой устойчивости предприятия.

Проведена оцінка фінансової устойчивості діючого підприємства, що дозволило виявити його проблемні місця, а також розробити і впровадити заходи по покращенню його фінансового стану.

Ключеві слова: фінансова стійкість, абсолютні і відносні коефіцієнти, ефективність податкових перевірок.

М. Ihnatyshyn, O. Altukhova

ENTERPRISE FINANCIAL STABILITY IN GUARANTEE OF SOLVENCY

The article examines the theoretical and practical aspects of financial stability of the company. An assessment of the financial sustainability of existing businesses has been made, making it possible to identify its areas of management, and to develop and implement measures to improve its financial condition.

Key words: financial stability, absolute and relative ratios, efficiency of tax inspections.

Одержано: 10.06.2014 р.

УДК 657

Кратко Ігор Романович,
старший викладач кафедри обліку та фінансів,
Мукачівський державний університет

ОБЛІК ДОХОДІВ ВІД ОСНОВНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ШЛЯХО-БУДІВЕЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

У статті розкривається особливості обліку доходів від основної діяльності шляхо-будівельних підприємств, аналізується структура та розмір доходів підприємств галузі на прикладі облавтодорів західного регіону. Запропоновано введення аналітичних рахунків, щодо обліку доходів підприємств галузі.

Ключові слова: доходи, будівельні контракти, П(с)БО, US-GAAP.

ВСТУП

Постановка проблеми. Необхідність виходу вітчизняної економіки з економічної кризи призводить до пошуку нових джерел отримання надходжень до державного бюджету через оптимальне використання природних ресурсів та географічного положення. Враховуючи глобалізацію економіки, необхідно максимально використовувати транспортні магістралі, які не справляються з потоком транспорту, що потребує будівництва нових автомобільних шляхів європейського рівня, зокрема і платних.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питаннями обліку доходів від виконання будівельних контрактів описані в роботах К. Друрі, В. М. Костюченко, Т. Момот, В. М. Пархоменка, І. Чалого, Е. С. Хендріксена і М. Ф. ВанБреди, З.-М. В. Задорожного, П. Кричуната інших зарубіжних і вітчизняних вчених-економістів.

Питання синтетичного обліку доходів від виконання будівельних контрактів піднімаються в роботах С. Ф. Голова, В. М. Костюченко, В. М. Пархоменка, І. Чалого, М. К. Сук, З. В. Задорожного, П. Кричуна та ін. Однак аналітичний облік доходів шляхо-будівельних підприємств недостатньо висвітлений у науковій літературі.

Постановка завдання. Метою даної статті є висвітлення методологічних та практичних засад обліку доходу від операційної діяльності на шляхо-будівельних підприємствах та обґрунтування пропозицій щодо удосконалення методики їх

бухгалтерського відображення.

Виходячи з поставленої мети, слід розглянути наступні завдання: розкрити економічний зміст доходу від основної діяльності підприємства, його значення, оцінку та визнання; визначити методику формування та обліку даного доходу; визначити основні проблеми обліку доходу від основної діяльності шляхо-будівельних підприємств та запропонувати шляхи їх вирішення.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ

До основної діяльності шляхо-будівельних підприємств, окрім будівництва автомобільних шляхів, відносять ремонт та утримання автомобільних доріг. Як показали дослідження на базових підприємствах, на даний момент основними доходами даних підприємств є доходи від утримання автомобільних доріг (нанесення розмітки, прибирання обочин, обрізка дерев) і, в незначній частині, від ремонту автомобільних доріг (табл. 1). Будівництво нових автомобільних шляхів майже не здійснюється, за винятком облаштування під'їздів до приватних підприємств за рахунок їх коштів.

Якщо розглянути структуру доходу від реалізації товарів, робіт, послуг, то її можна розподілити на три основні напрямки:

- будівництво доріг;
- ремонт автомобільних шляхів;
- обслуговування та утримання автомобільних доріг.